

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Hadis Dersi: Zekâtın Ne Üzerine Verileceği?

Es-selamu aleykum ve RahmetuLlahi ve Berekatuhu.

Eužu bi-Llahi mine ş-şeytani r-racim. BismiLlāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm.

Ve s-salatu ve s-selamu ‘ala Rasulina Muhammed’in Seyyidi l-evveline vel ahirin.

Meded yā ResūlaLlāh, meded yā Sādāti ‘Ashābi ResūliLlāh, meded yā Meşāyihinā,

Destur Mevlāna Şeyh Abdullāh el-Fa’iz ed-Dağistāni, Şeyh Muhammed Nazım el-Hakkani. Meded.

1- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

خُذِ الْحَبَّ مِنَ الْحَبِّ وَالشَّاةَ مِنَ الْغَنَمِ وَالْبَعِيرَ مِنَ الْإِبِلِ وَالْبَقَرَةَ مِنَ الْبَقَرِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Zekat alacağın zaman hububattan hububat, koyundan, keçiden koyun ve keçi, develerden deve ve sığırdan sığır al,”** diyor Peygamber Efendimiz sallallahu alaihi wa sallam. Zekat bâbınıydı.

2- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

الركاز الذي ينبت في الارض

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Rikaz yerden bitendir.”** Yerden bitendir yani define yahut gömü olunca onun da zekatı, bu define bulan insan, beşte biri zekat oluyor. Yani yüz lira bulsa, yirmisi zekatını vermesi lazım. Hepsini alamaz, “Ben bunu buldum, define buldum da alıp satacağım” diye. Onun muhakkak normal zekattan daha fazla yani. Normal zekat yüzde iki buçuk. Bu yüzde yirmisini vermesi lazım.

3- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

الركاز الذهب والفضة الذي خلقه الله في الأرض يوم خُلِقَتْ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Rikaz,”** yani zekat değil de rikaz dediği define, gömü yahut maden olarak da olabilir. Çünkü **“Allah’ın ﷻ yeryüzünü yarattığı ta ilk**

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

günden içinde yarattığı yaltın ve gümüştür.” Yani şey maden de galiba aynı şekilde öyle define şeyden çıktıktan sonra yüzde yirmisi zekatı olması lazım bunların.

- 4- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*
Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

الزكاة في هذه الأربعة: الحنطة والشعير والزبيب والتمر

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Buğday, arpa, kuru üzüm, hurmada olmak üzere dört şeyde zekat vardır.”**

- 5- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*
Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

السائمة جبار، والجُبُّ جبار، والمَعْدِنُ جبار، وفي الرِّكَّازِ الخمسُ

Bu zekat bâbı yani herkes bunu diyoruz, dinliyoruz Allāh ﷻ kabul etsin. Gene bilenlere sormak lazım, çünkü her şeyin ayrı ayrı zekatı var. Ona göre zekat vermek için.

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Hayvanın yararlanması hederdir; tazminat gerekmez. Su kuyusuna düşen hederdir. Maden kuyusuna düşen hederdir.”** Bunlar şey olursa, bir yaralamak olursa onların heder sayılıyor, onların şeyi yoktur. Bir şeyi yok yani tazminat falan gerekmez. **“Rikaza, define ve gömüde ise beşte bir zekat vermek vardır.”** Yani o şeyler beşte bir.

- 6- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*
Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

في الإبل صدقتها، وفي الغنم صدقتها، وفي البقر صدقتها، وفي البز صدقتها، ومن رفع دنائير أو درهم أو تبراً أو فضة لا يعدها الغريم ولا ينفقها في سبيل الله، فهو كنز يُكوى به يوم القيامة

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Devede zekat vardır.”** Devesi olan kaç deveye göre, ona göre zekat vardır. **“Koyunda da zekat vardır. Sığırdan da zekat vardır.”**

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Muğdayda zekat vardır. Dinar,” yani dinar para yani, **“gümüş ve külsesi olup da zekatını borçluya vermeyen ve Allah yolunda infak etmeyen kişi kıyamet günde bunlarla dağlanır.”** Yani bu şey hem borcunu ödemeyen yahut bir de zekatı o da borçtur. O şeyler sakladığı altınlar şeyler, onların kıyamet günü ateş onları dağlanacak onların. O altınla, gümüşle ne aldıysa, vermediyse onlara bir fayda etmedikçe onun zararına olacak.

7- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِي الْخَيْلِ السَّائِمَةِ فِي كُلِّ فَرَسٍ دِينَارٌ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Saime olan merada otlatılan her at için bir dinar altın zekat vardır.”** Kendi beslemediği, dışarıda otlattığı olunca ona her birine bir altın vermesi lazım.

8- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِي الرِّكَازِ الْخُمْسُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Rikazda define gümü, gömüde beşte bir zekat vardır.”** Onunla yine dediği yine beşte bir.

9- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِي الرِّكَازِ الْعُشْرُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Rikazda define gümünde üçür: onda bir zekat vardır.”** diyor Peygamber Efendimiz.

10- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِي الْعَسَلِ فِي كُلِّ عَشْرَةِ أَزُقٍ زُقٌّ

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Balda her on tulumda ölçüde bir tulum ölçek, zekat vardır.”** Yani balda on da verilir, yani şey gibi hemen hemen oluyor.

11- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz ﷺ şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِي اللَّبَنِ صَدَقَةٌ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sütün zekatı vardır”** diyor Peygamber Efendimiz ﷺ şallā Llāhu ‘alayhi wa-sallam.

12- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz ﷺ şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِي ثَلَاثِينَ مِنَ الْبَقَرِ تَبِيعٌ أَوْ تَبِيعَةٌ وَفِي أَرْبَعِينَ مُسِنَّةٌ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Otuz sıradan bir tela, yani bir yaşında dana veya bir tabıya, bir yaşında bir düve.”** Yani o yaşında düve yahut dana zekatı oluyor. **“Her kırk sığırdan da bir müşimi iki yaşında dişi bir sığır vardır, veriliş”** diyor.

13- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz ﷺ şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

فِيمَا سَقَتِ السَّمَاءُ وَالْأَنْهَارُ وَالْعُيُونُ أَوْ كَانَ عَتْرِيَا الْعُشْرُ وَفِيمَا سَقَى بِالسَّوَانِ
أَوْ التَّضْحِ نِصْفُ الْعُشْرِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Yağmurun, nehirlerin ve pınarların suladığı veya ba’i olan yani sulanmayıp damarları ile yer altında su emenler zekat olarak uşur verilir.”** Yani suyu satın alıp yahut şey yapmadıktan sonra onların onda biri var, üşür dediği onda biri verilir. **“Kovalarla veya deve ile sulanırsa zekat olarak yarım üşür verilir.”** Yani ona göre masrafı şey yapıyor, hesap ediliyor. Yani onda bir değil de onda yarım ödeniyor şekilde.

Allāh ﷻ hepimizi zekatınızı vermeye nasip etsin. Üstümüze kalmasın. Bol bol verelim. Allāh ﷻ kabul etsin. Allāh ﷻ muhafaza etsin nefsinin şerrinden. Nefis tamahkârdır. Tamah

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

edip de ahireti bırakmayalım inşaAllah. Fazla fazla verirsin. Ne kadar fazla varsa o kadar daha zekat olup da, zekatın da farz olduğu için farzın sevabı çok daha yüksektir, nafi edendir.

Sadaka ResuluLlah fi ma kal, aw kama kal.

ResuluLlah söylediği sözde veya söylediği gibi doğruyu söylüyor.

Ihda': Ziyadeten ila şerefi' 'n-Nebi, sallaLlahu `aleyhi ve sellem ve 'Alihi ve esahabihi l-kiram, ve ila ervahi cemee'i el Enbiya'i ve l-Mürselin ve Hudema'i şera'ihim ve ila ervahi al E'immeti el erba'a, ve ila ervahi Meşayihina fi t-Tarikati n-Nakşibendiyyati l-Aliyya, hassatan İmamı t-Tarikati ve Gavsü l-Halikah Khwaja Bahauddin Muhammed el-Uveysiyi l-Buhari, Seyyidina Abdul Khaliq el Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafuddin el Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullah el Faiz el Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el Hakkani ve sai'ri Sadatina ve s-Siddiqiyun, ve man nehnu fi hadratihim ve civarihim. Cümlemizin geçmişler ruhları için. Şehit şühedalar ruhlar için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Li-Llahi Ta'ala, El-Fatiha.

[(***Tercüme***) Peygamber Efendimizin şerefine, salat ve selam O'na, âline ve ashabına, bütün peygamberlerin ve resullerinin ve şariatlarına hizmet edenlerin ruhlarına, dört imamın ruhlarına. Ve En Seçkin Nakşibendi tarikatının Meşayihimizin, özellikle Gavs-ı Halikâ (Yaratılışın Yardımcısı) Tarikatının İmamı, Havaca Behaeddin Muhammed el-Uveysiyi el-Buhari, Seyyidina Abdülhalik el-Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafeddin el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullah el-Fa'iz el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el-Hakkani ve diğer efendilerimizin ve Sıddıkîlerin ruhlarına. Ve onların huzurunda ve yakınında olduğumuz. Cümlemizin geçmişler ruhları için. Şehit şühedalar ruhlar için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Yüce Allah'a, El Fatiha.]

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
10 Şubat 2026 / 22 Şaban 1447
Beylerbeyi Dergâhı, İstanbul